

Колхозн тосхлтин цаарандк делгрлтин болн машинн-тракторн станцсин бүрдämджиг онъгдаруллгъна тускар

СССР-н Деед Советин сессий дееркесн үр
Н. С. Хрущевин доклад

(Экльнъ 66-67-68-ч номермудт.)

Цуг олъ-ämтнэ куунддж збвчлгън болджах бдрмудлэ, белдлгъ бүрдälгънэ төрмудär кесг селвгуд ордж ирв. Эн ик чинртэ төриг сáанär уха-лдж тоолад, түүнэ чик шинд-вриг олхмн гидж пуг уурмуд збвшäрджäцхэнэ. Ямаран ян-зар белдлгън кегдв чигн го-сударств багъяр авшго, хärнъ нам селэнэ эдл-ахун хот-хоо-ниг ода авчасидан-дорхнъ кяр авх збвтэ гидж цугъяр нег дуугъяр збвшäрцхэнэ.

Ташр, эн төрär минь ода чигн зäрм тоолврмуд келдж болхмн.

Белдлгънэ зура кехлärн эркн голнъ гидж государствд эркэн уга орулдж бгдг хот-хол, контрактц, машинн-трак-торн станцсин кдлмшин орчд натуральн оплат болн нань чигн ордж ирдг олъ-зүсн хот-хоолиг болн буудяг эркн гол экльнъ гидж тоолхмн. Эн то-ог экльнъ гидж тоолх кергтэ.

Олъ зүсн зонар хот-хол белдлгънэ кемджäг йилгъсн цагтан, нидн джил ордж ирсн продукцин кемджäг авад, түү-үг тооллгън угагъяр, улгурнъ, дарук джилд механическ авч ирдж болшго. Селэнэ эдл-ахун джил-джиллэ äдл болхш. Тер учрар орн-нутгин зүсн-зүүл зона бвärцсиг сáанär тоолдж, чикär кехин төлäd, хойр-гур-рвн джилэ белдврин тоог дундлад авхла сэн болад чигн бääхмн. Государствд чик-днъ тоолх аргъ бгхин төлäd, зүсн-зүүл райодартер джилин бвärцсиг чигн тоод авх кер-гтэ болджана. Зäрм областъ-сар таас уга му бääдл чигн болх, тер цагт түүнлән ирл-цүлдж теднд зурагъяр тавсн даалгъвриг онъгдарулад оркх сам чигн харгъх, талданар келхлэ, тер зураг багърулад чигн оркхмн болджана. Болв, тааста сэн бääдл токтсн райод-т болхла, хот-хол хулддж авлгъяр невчк элälвр даалгъ-вр чигн бгч болджана. Илднъ ода манд минь тиигдж кегднэ.

Селэнэ эдл-ахун хот-хол белдлгънэ кемжән производ-ствин кемжәнэс медгддженэ. Машинн-тракторн станцсин бүрдämджиг онъгдаруллгън, буудя болн нань чигн хот-хол гаргългън элвдженэхин төлäd тааста сэн бääдл токтахмн. Шин системär болхла техник сáанär, эвинь олдж, олзтагъ-ар эдлгдх, тиигхлэ куч-кблс-

нэ гаргълт бдлх, хот-хол гаргългън бсх збвтэ. Селэнэ эдл-ахун хот-хоолин бийиннъ ун кимдруллгънур эн авч ирх-збвтэ. Түүнэ ашд мана госу-дарств селэнэ эдл-ахун хот-хоолин хулддж авдг униг ба-гърулх аргъ учраджана, тер эврәнн халхас хот-хоолин бо-лн промышленн эд-таврин ху-ллдг ун багърулх аргъ бгх, тегäd мана олъ-ämтнэ бääдл-джиргъл улм цааранднъ яс-руллгъгьг теткх.

Машинн-тракторн станцсин бүрдämджиг онъгдаруллгъна ашд бидн белдврин ямаран янзд ирхмб, запасной äнъгс, горюч болн ясврин-техническ станцсин нань чигн кимдджл-лгънл колхозмудас ордж ир-дг натуроплат цаарандан, тер кевтән бгдгдхмн, эс гидж госу-дарств эн хот-хоолиг болм чи-нъгэ үнärнъ хулддж авхмб гидж зäрм уурмуд төр тавц-хэнэ. Эн төрär ода ямаран чигн шиндвр авад керг уга кевтэ бääдлн.

МТС-н бүрдämдж онъгдару-ллгъна болн колхозмудт тех-ник хулдлгънла залггдудлдж, селэнэ эдл-ахун хот-хол бел-длгънэ ода бääх системиг онъгдарулх төриг сáанär ши-ндждж хäläх төрмүд гарч ирдженэ. Мана партъ, комму-нистичек тосхлтин ундсн сá хääдж, түүнэс иштägъяр, бел-длгънэ системд кезäd чигн онъган икär бгдг билэ, дерев-нэ бääдл шиндждж, түүнэ экономическ болн политическ бääдлинъ тоолдж кедг билэ.

МТС-н бүрдämдж онъгдару-лгън колхозмудин произ-водствени бääдл хуврулджәнэ. Машин, горюч, удобренъ бо-лн нань чигн материалн ун-тэ юмсудин униг сáанär, чи-кär колхозмудла тооцх, тер мет колхозмудас авчах про-дукц государств сáанär, чикär тооцхиг шин бääдлд урдк ке-втән ирлцүлдж келх кергтәнъ медгддженэ. Эн кдлмш йир-ик болсн деерән ик даалгъв-рта төр, тер учрар терүнд цаг керглгддженэ.

Селэнэ эдл-ахун хот-хоолин белдврин болн хулддж авдг униг тускар бас тиигдж келх кергтэ. МТС-н бүрдämдж онъ-гдаруллгънла зерглдүлдж го-сударств хулддж авчах хот-хоолд болн селэнэ эдл-аху-гъас контрактцар авчах хот-хоолд нег ун гаргълхин туск-төр бас хагълхмн гидж зäрм-

снъ селвгуд орулдж бгчäцхä-нэ. Гол ундсärн болхла минь тер чик селвг. Болв эн төр збвär нärн төр, энуг сáанär, цуг халхарнъ шиндлжл кергтэ. Эиунэ тускар зуг зäрм бвärц юмсудинъ ода келдж болхмн.

Мана орн-нутгин бääдлин ончн олъ-зүсн, тегäd белд-врин ун цуг райодар äдл болх збв уга. Эн медгддженэ, тер юнъгад гихлэ, тенъгрин болн экономическ бääдл продукц гаргългъна кемжәнд болн түүнэ бийиннъ унд ямаран болв чигн уршган халлана. Болв ганцхн тенъгрин бääдлд биш, нам хärнъ куч-кблснэ гаргълтд, средств болн куч-кблснэ чидлән äрвлдж гаргъл-гънд бääнэ.

Селэнэ эдл-ахун хот-хоолин гаргълтин бслт дахад белдвр хуврäd бääхмн. Одгä цагт зä-рм хот-хоолар государств ода чигн күүц эс теткдджäh уч-рар аргъ уга болад, район болгънд белдврин зура тавнäv-дн, нам государствд гарута унär хот-хол хулддж авх збв-тэ болвдн. Болв эн цаг-зуу-рин юмн. Колхозмуд шулу-гъяр теньххин төлäd болн теднэ экономик шулугъяр дел-грхин төлäd манд ода тааста сэн бääдл учрв.

Тер учрар гаргълдджих хот-хоолин тонь чигн джил ирвäs бсäd йовх збвтэ. Цуг зүсн хот-хоолар олъ-ämтнэ неквр-мудиг цугтнъ хангъях бääт-хэ, нам хärнъ ташр деернъ болм чинъгэ кбрън гаргълх цаг хол биш. Тер цагт селэнэ эдл-ахун хот-хол збвär ик улу болхмн.

Зурагъяр кедг эдл-ахута Советск орн-нутгт, эдлврäs улу гаргългън болн түүнэ ашнъ болгч кризис болшго збвтэ. Болв хот-хол хулддж авлгъна бääдл тер цагт онъ-дарх. Зäрм хот-хоолиннъ улу хулддж автн гидж зäрм ра йод бийснъ государствд, сэн седвärärн ода бийнъ келджäh мет, тер цагт, улу хот-хол хулддж автн гидж колхозмуд государствд бийснъ сэн дурар келцхäh. Хот-хоолин бийсиннъ гаргълтин уннъ багъ, тер уч-рар хотин ун кимд райодар буудя, мах болн нань чигн хот-хол хулддж авх аргъ го-сударствд учрхмн.

(Цаарандкнъ 2-ч халхд).

Колхозн тосхлтин цаарандк делгрлтин болн машинн-тракторн станцсин бүрдәмджиг оньгдаруллгъна тускар

СССР-н Деед Советин сессий деер кесн үр Н. С. Хрущевин доклад

(Цаарандкнь).

Олн-амтнд, эдл-ахун цуг социалистическ системд олзтай эн? Дун уга олзта. Производствиг улм икар специализировагь кехин төлөд манд сән оньч байдл токтагдх. Специализац келгън, механизирован эдл-ахугъар гол кедж производств уралан йовулх, куч-колснә гаргългъаргь бгдгн медгдг биший. Хот-хол элвг, тедн килвр болхла, тер цагт олн-амтн сәәнәр бәәнә гидг тер, коммунистическ обществон авч ирдж йовх цуг нилчиг, килмджл-

лгъиг күтцдн меджәйхәнә гидг тер. Цуг эн хамг—ики холд, иргчд бәәнә гидж санхмн биш. Ода келджәх төрмуд эндрк олрт ик чинртә төр болджана. Куч-колснә гаргългън бгдлүлгънә төлә ноолдан, бийинь үн килмдрүлгънә төлә ноолдан, селәнә эдл-ахун хот-хол гаргългъар улм икар специализац келгън—селәнә эдл-ахун цаарандк делгрлтд хооран саадж болш уга төр болджана. Машинн-тракторн станцсин бүрдәмджиг оньгдаруллгън болн колхозмудт техник хулдгън—эн төриг күцлгъгъар шулу-гъар хагълхдн сән нилчән күргх.

байнермуд колхозмудур гарсна хоби шишлн ургъцас күцәсн кблмшинн ашмудар хәлдәж бгхмн гидж ик зунь тоолджацхана. Тингсн бийнн үн-шаньгинь тегш-әлләр бгч бас болшго, трактористрин болн нань чигн механизатормудин материальн бәәдл-джиргълд хасвр бас кехмн биш. Механизатор гисн—селәнә эдл-ахун кблдәчирин хамгин ик медрлтә улсн болджана. Туундә ирлцүлдж әдн эврәннн күч-кблсндән үн-шаньгинь икар авцхак збвтә. МТС-н механизатормуд колхозмудт ирсн цагтан болм чингтә үнән авцхла, теднә әрмдлә ирлцнүгъу, кесн-күцәсн кблмшинн ашмудла ирлцүлдж, ташр тер үн-шаньгинь МТС-с авцхасн үн-шаньгас гату бишәр бгхлә сән болх билә. Кемрджән, колхозин күч-кблснә олрин үн багъ болсн цагт, механизатормудт багъ гихдән эрк биш авх мөнбгиг урдасн тәвдж болхмн.

кән уга таслвр гарлго бәәшго юмн. Колхозмудин каармуд дунд колхозин ахлчә кезәд чигн голлгчн болдг билә. Ода түүнә нилч кемдәлдж болшгогар бәджәнә. Сән белдвртә, селәнә эдл-ахун бгләг цагин техник болн производствин экономик сәәнәр меддг, нам ганцхн, бдр зуурин кблмш сәәнәр медх бәәтхә, нам эдл-ахун иргч төрмүлг сәәнәр медцхәд улс колхозин толгъачд оруулгън шин бәәдлд нег ик чинртә болджана. Мань тинм кблдәчир, дамшлтта улс чигн, тедү мет селәнә эдл-ахун тускар сүргъл дасцхасн специалистр чигн болхн мед лавта биший.

тракторн станцсин болн совхозмудин бмп бәәнә. Эн төриг күцлгъгъар хагълхн эркл колхозникудин, ИДТС-н болн совхозмудин кблдәчирин күч-кблснә шунлтиг улм бблүлх керггә. Хаврин тәрәнә :кблмшиг ахр цагин болзгт, сән чинртәгъяр күцәдг чадх цуг арманд бәәнә. Ода ургъц :бблүлгън, буудя болн сәәнә эдл-ахун нань чигн култург гаргългъиг икдүлгънә шидгч эв-аргън болджана гидж лавлж келхлә улм ик чинртә болхмн.

VI

Бәәрн газрин органсин кблмшин зәрм төрмуд шин бәәдлд

Уурмуд депутатри! Машинн-тракторн станцсин бүрдәмдж оньгдаруллгън селәнә эдл-ахун гардвриг улм цаарандк шинрүлдж, ясрулхд берк ик чинртә болджана. Селәнә эдл-ахун производств бблүлхин төлә ноолдгъна күцлтс хагългддях колхозмудур эн гардвр улм ббрдүлгдджәнә. Партиин болн советск органсин халхас селәнә эдл-ахун гардвр ясрулх төрмүдиг күч-кблсчир шунмгъгар куундхлә.

гъяр хагълдг чадг болдгар терүг цаарандк чигн батлгъяр кблмш кех кергтә болдж гарчана. Района күцәгч комитетсиг квалифицирован кадрмудар улм цаарандк батлгън берк чинвр зууджәнә. Кемрджән урдн колхозмудин производствин кблмшлә залгълдгәтә кесг төрмүд МТС-т хагългддхас болхла, ода тинм төрмүдиг района күцәгч комитетс туслнә халхлчхак збвтә. Района советск органсин кблмш ясрулгъиг улм цаарандк кех кергтә.

Уурмуд депутатри! Селәнә эдл-ахун делгрлт советск ори-нутг ик күцәнүгъус бәрв. Тингдг болв чигн, бийн аатрулдг, аньхун болдг аамшгас саглх кергтә. Селәнә эдл-ахун цаарандк делгрлтин төрт онган блггн әрво сулдхчк чигн государствд болн олн-амтнд, коммунистическ тосхлт ик саалгт болад чигн бәәнн болджана.

Шин төрмуд сәәнәр күцәгхә гидж колхозмудин ахлчәчирин ик зунь белдгисн. Болв, кблмшлән сул ахлчәчир манд ода чигн бәәнә, теднд шин бәәдлд эдл-аху гарднә гидг күнд болх. Тинм колхозд, сән белдвртә болн ик дамшлтгә кблдәчир оруулх кергтә.

Уурмуд депутатри! Мана Советск ори-нутг экономикин болн културтин, наукин болн техникин цецгрлтин, олн-амтнә бәәдл-джиргълн ик брглжлгнә күчтә ик ббллтн хаалгъар игтәгъяр йовж йовна. Нарг делкәд Советск Союзин тоомср улм бблдәд йовна. Нарг делкән полтичк хагългънд терүнә үлмә болн чинр бсәд йовна, цуг социалистическ ори-нутгудчн олн-амтнә иньглгъч батрад йовна.

Союзн республиксин, партиин болн советск бәәрн органсин збвмудиг улм икдүлгъяр сул джилмудт кесн кблмшин ашд, бас тедү метәр район звеносиг, машинн-тракторн станцсиг, колхозмудиг болн совхозмудиг сән кблдг кадрмудар батлгъяр кесн кблмшин ашд селәнә эдл-аху гардлгн збвәр темдгтәгъяр ясрв, гардвр тодрха болн шулун кегдг болв гидж цуг олн-дундин куундән болдг йовлт темдгдлгәд. Колхозмуд батлгънә болн теднә экономик цуг халхарн делгрлтин төлә ноолдан коммунистрин болн комсомольчирин нилч бблдлчхәв. Колхозн партиин организацс бсәд батрв. Мана ори-нутг селәнә эдл-ахун делгрлтд бәрсн ик күцәнүгъуст партиин кблмш ясрулгън ик нилчән үзүлв. Республикәск, тедү мет бас бәәрн партиин болн советск органс селәнә эдл-ахуг улм цаарандк делгрүлхн тускар, селәнә эдл-аху гардлгъяр союзн республиксин болн бәәрн органсин нилчиг бблдүлгънә тускар партин темдгдгхә кблмш килмджлгдджәнә.

Эн учрар цуг—олн-амтнә куундвр болдг йовх цагт кесг селвүд эн төрәр ордж ирдә. Района күцәгч комитетсәр эс гидж райплансар селәнә эдл-ахун төрмүдәр инспекторск багмуд харгълхн, туунд агрономс, зоотехникс, селәнә эдл-аху механизироват келгъяр болн электрификац келгъяр инженермуд, малин эмч, землеустройтельмуд оруулх гидж зәрмсн келцхәв. Районн отделеуд эс гидж селәнә эдл-ахун управлене гаргълхн гидж зәрмсн келцхәв. Колхозсоюзмуд гаргълхн тускар селвүд оруулдг бгцхәд улс чигн бәәнә.

Селәнә эдл-аху делгрүлгънд манд ода чигн збвәр ик дугу-дундс бәәдлжәх учр деерәс авн түүнә тускар сана оруулх кергтә болджана. Зәрм областгс селәнә эдл-ахун хот-хол гаргългън збвәр хашчхар элвдүлжәнә. Зәрм райо-лар буудян болн селәнә эдл-ахун нань чигн културтин ургъц ода чигн багъ. Кесг колхозмудар болн совхозмудар бол малмудин бсәт болн теднә эдл-уш гаргългъна ббллт ода чигн татг, малас эдлуушиг болм дүнбгәгъяр гаргълдхаш.

Олна эдл-ахун делгрлтд колхозмудин болн колхозникудин материалн урмдин бәр-гавциг цаарандк чигн дарандлнн күцәд кергтәг оц лавлж келх кергтә. Материальн урмдин бәр-гавц колхозн экономикин цаарандк делгрлтин төрмүд чикәр хагългънә тудкурн болджана, эн бәр-гавциг эвинь олдж олзлг уга коммунизмүр дүсәд орлгъна хаалгъар күцлгъгъяр йовлж болш угаг партиин, советск болн селәнә эдл-ахун кадрмуд сәәнәр медцхәх збвтә.

Цуг советск олн-амтнә доньгтәгъяр Коммунистическ партин лениск хаалгъ чик болсн учрар бидн ним күцлтс бәрвдә. Мана ори-нутгт коммунизм тосхлгъна делүг программ темдлс, цуг нарг делкә деер товчун бәәлгънә төр тәвсн КПСС-н XX-ч хургия тууджлч шидврмудиг Коммунистическ парг дарандк күцәдг йовна.

Колхозмуд гардлгънд район звенон нилч бблдлжәх учрар сельск района бәәрн органс, машинн-тракторн станцс ода күртл даалгъддхасн төрмүдиг цаглань, медрлтә-

Шин бәәдлд колхозмуд гардлгъна эндрк некврмүдлә ирлдг болдгар алгъм угагар, болм чингтә чик шидвр авчин төләд эн төрмуд цаарандк куундгддг шиндлгдх збвтә. Колхозн производствин делгрлтд ончә нилчән кургджәсн машинн-тракторн станцсин советмуд уруулгддхак учрар,района күцәгч комитетсәр производствин-техникеск совет эс гидж колхозмудин, совхозмудин, МТС-н, яеврин-техникеск станцс, специалистрин болн производствин ширүләчирин гардәчирас селәнә эдл-ахун төрмүдәр таллан органс гаргълхә сән болхмн бәәдлтә.

Селәнә эдл-аху делгрүлгънә эрки чинртә төрмүд хагълхн төләд МТС-н бүрдәмдж оньгдаруллгън болн колхозмуд техник хулдгън сән эв-аргъ бгх. Болв, кемрджән тууг дакулдж олн-амтн дунд блр болгн бүрдәмджин кблмш эс кегдхлә, кемрджән селәнә эдл-ахун производств цаарандк ясрулгъяр ил кблгън эс кегдхлә, тер эв-аргъ бийнн бийәрн кергтә хамг аш бгшго.

Терүнәд залгъу, күч-кблснә үн бглгънд ямаран чигн йдлцүлгъ гаргългъна оманс ноолда келгън—партиин организацин болн советск органсин эрки төрн гидж бас нег медүлх кергтә. Колхозмуд нәнн техник эврәннн гарган авсн цагт, күч-колс болн терүнә үн бглгън чикәр бүрдәлгън колхозн производствд дүнбгүлдж болнго ик чинр зууджәнә. Збвәр ббдән квалификацтә кблдәчир, күч-кблснә сән үзмдг үзүлцхәсн улс материалн шань улм икар авцхак збвтә.

Одаи, Коммунистическ парти болн советск олн-амтн СССР-н Деед Советд суньгългънд маш сәәнн шин дилвр бәрцхәв. Коммунистриг болн партиин биш улсна хамцлгън олн-амтнә кандидатарин төлә 133 сай үлү суньгъачир дуугъан бгцхәв—эньн цуг суньгъачирин зу шаху прошеств. Государственн йосна ах орган—СССР-н Деед Советиг цуг олн-амтн нег ухан-седклатгъяр суньгъна гидл эн болджана. Советск Союзин олн-амтнә кууцлгдшго ни-нищнцгъу болн иньглгън әнүнд үзүлгдсн.

Колхозмуд гардлгънд район звенон нилч бблдлжәх учрар сельск района бәәрн органс, машинн-тракторн станцс ода күртл даалгъддхасн төрмүдиг цаглань, медрлтә-

Трактористрин күч-кблснд шань-үнинь бгх төрмуд күч-кблсчирин селвүдт келдджәнә. Трактористр болн ком-

кадрмудар улм шунмгъгар батлх збвтәвдн. Селәнә эдл-аху гардлгъна ах төрмудин негн эн болджана. Колхозмудин ахлчәчирин кадрмудт онган блггн сулдсн газрт, кблмшнн эр-

Орхн цагин эргцд механизатормудин агу ик цегр колхозмудт ордж негдхлжмн. Эн ик чидл колхозн производств бурдәлгънд дангын доньгән күргцхлжмн, цуг олн колхозникудт эврәннн сән улмәгъән халдхамн. Трактористр, комбайнермуд болн нань чигн кблдәчир МТС-сгарад колхозмудур орлгън—колхозмудин техникеск кадрмуд чаньгъахмн, колхозн производствин техникеск гардвриг улм ббдән девснүд бргхмн. МТС-н бүрдәмдж оньгларуллгъна кблмш келхәрн тракторн бригадмуд үлдәх кергтә. Ода күртл кблдә бәәсн тракторн бригадмуд терколхозмудтан кблдхәх збвтә.

Мана партг суньгъврүр йовхларн коммунистическ тосхлтин зура күцәлгъяр кеджәх эврәннн уулдврн тускар олн-амтнә бмн тооцагъан бглә. Советск олн-амтн нег ухан-седклар дуугъан бглгъярн партидотадин болн газдин полтичкн байртгавр доньнхлв, олн-амтнә эдл-аху цуг халхарн легд делгрүлгънүр, СССР-н экономическ гол төриг ахр цагин болзгт күцәлгънүр, олн-амтнә културтин болн бәәдл-джиргълн цецгрлтур, товкун бәәлгъ тетклгънүр залдгн партин лениск хаалгън таассмн.

Колхозн тосхлтин цаарандк делгрлтин болн машинн- тракторн станцсин бүрдәмджиг онъгдаруллгъна тускар

*СССР-н Деед Советин сессий деер
кесн үр Н. С. Хрущевин доклад*

(Чилгчнь).

Партин Центральн Комитет болн СССР-н Министр-мүдүн Совет эн тōриг Деед Советин сессий деер хālāлгънд тāvхлārн, эн тōр мана государствд, коммунизм тосхлгъна кергтā ик чинртā тōр гидж тāvсмн.

Колхозн тосхлтин цаарандк делгрлтин тускар партин Центральн Комитетин темдглсн олн-āмтнā кӯундвр кесн тōр-мӯд бāādл-джиргълār тāvгдсн кӯцāгдх болчкесн некврмӯдлā, советск олн-āмтнā үндснн сāйгъинь хāалгънлā бӯклдāн ирлцджāхиг үзүлв. Советск социалистическ обществин производительн кӯчн-чидлин делгрлтд ъргн шин, тодрха йовуд хаалгъ секджāцхāнā.

Онъгврин маш сāахн диг болн колхозн тосхлтин цаарандк делгрлтин тускар партин тāvсн тōрмӯдин тускар олн-āмтнā кесн кӯундврмӯдин аш — советск олн-āмтнā политическ шунлт болн серл теткгч Советск социалистическ демо-

кратин үзгдād-сонъсгдад уга диилврн тускар басл иткм-джтāгъār келджāнā. Мана туурсн ленинск партиг болн терүнā политикиг цур олн-āмтн дōнънджāхин тускар, Советск Союзин олн-āмтн ни-негнā болн Коммунистическ партин әргнд кӯуршго батар хамцсна тускар тедн келджāцхāнā.

Колхозн тосхлтин цаарандк делгрлтин болн машинн-тракторн станцсин бүрдәмджиг онъгдаруллгъна тускар темдглсн тōрмӯдиг кӯцāлгън — партин ХХ-ч хургин тууджлгч шиидврмӯдиг диилвртāгъār кӯцāхд, мана орн-нутг коммунизмн хаалгъār уралан йовхд дōнъгāн кӯргх гидж партин Центральн Комитет тоолджана.

* * *

(Үр Н. С. Хрущевин докладиг депутатр болн гиичнр халунар кесг дакдж альх ташлдж, берк гидгār онъгāн ъгч сонъсцхав).